

بررسی وضعیت کشت چای در ایران و جهان

موزان حق‌شود^۱

چکیده

کشت و صنعت چای نقش بسیار مهمی را در گردش اقتصادی مناطق چایکاری شمال ایران (استان‌های گیلان و مازندران) بر عهده دارد. چای تولیدی در این مناطق، تقریباً ۴۰٪ از مصرف سرانه کشور را تأمین می‌کند. برداشت متوالی برگ سبز چای در ایران از اوایل اردیبهشت تا آبان در سه فصل بهار، تابستان و پاییز انجام می‌شود. میزان تولید محصول و کیفیت آن در این فصل‌ها به علت تفاوت شرایط آب و هوایی با یکدیگر متفاوت است. میانگین بارندگی سالانه در مناطق چایکاری حدود ۱۵۰۰ میلی‌متر است که کمتر از ۳۰٪ آن با توزیع غیریکنواخت به دوره رشد چای تعلق دارد.

علاوه بر مصرف چای به عنوان یکی از کالاهایی که در الگوی مصرفی مردم جایگاه ویژه‌ای دارد، کشاورزان تولیدکننده برگ سبز و صنایع مرتبط با نگهداری، بسته‌بندی، فرآوری و توزیع آن نقش مهمی در ایجاد ارزش افزوده، اشتغال و تجارت کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده درگیر با آن ایفا می‌نمایند.

نتایج مطالعات مختلف بر روی چای تولیدی ایران نشان داده است که به طور کلی در ایران سیاستگذاری دولت در زمینه تنظیم بازار برای افزایش سرمایه‌گذاری در نظام تهیه، تدارک و توزیع چای، بیشتر مربوط به سرمایه‌گذاری در بهبود باغات چای بوده و تنها بخشی از سرمایه‌گذاری مربوط به صنایع فرآوری و بسته‌بندی بوده است. در حال حاضر با توجه به وضعیت نه چندان خوب این صنعت نیاز به سرمایه‌گذاری در بهبود باغات چای و نوسازی صنایع تبدیل برگ سبز به چای خشک و بسته‌بندی آن لازم و ضروری است؛ چرا که بسیاری از صنایع مرتبط با فرآوری چای با فناوری قدیمی فعالیت دارند. لذا برای بهبود کیفیت چای تولیدی، سرمایه‌گذاری در استفاده از فناوری‌های نوین ضروری به نظر می‌رسد. در این مطالعه، سعی گردید تا با بررسی وضعیت کشت چای در ایران و کشورهای منتخب، پیشنهادهای در راستای مطلوب‌ترین سیاست‌گذاری در بانک کشاورزی برای ارتقاء صنعت و اقتصاد چای کشور ارائه گردد.

کلمات کلیدی: چای، ایران

^۱ کارشناس اداره کل اعتبارات و هدایت سرمایه‌گذاری